

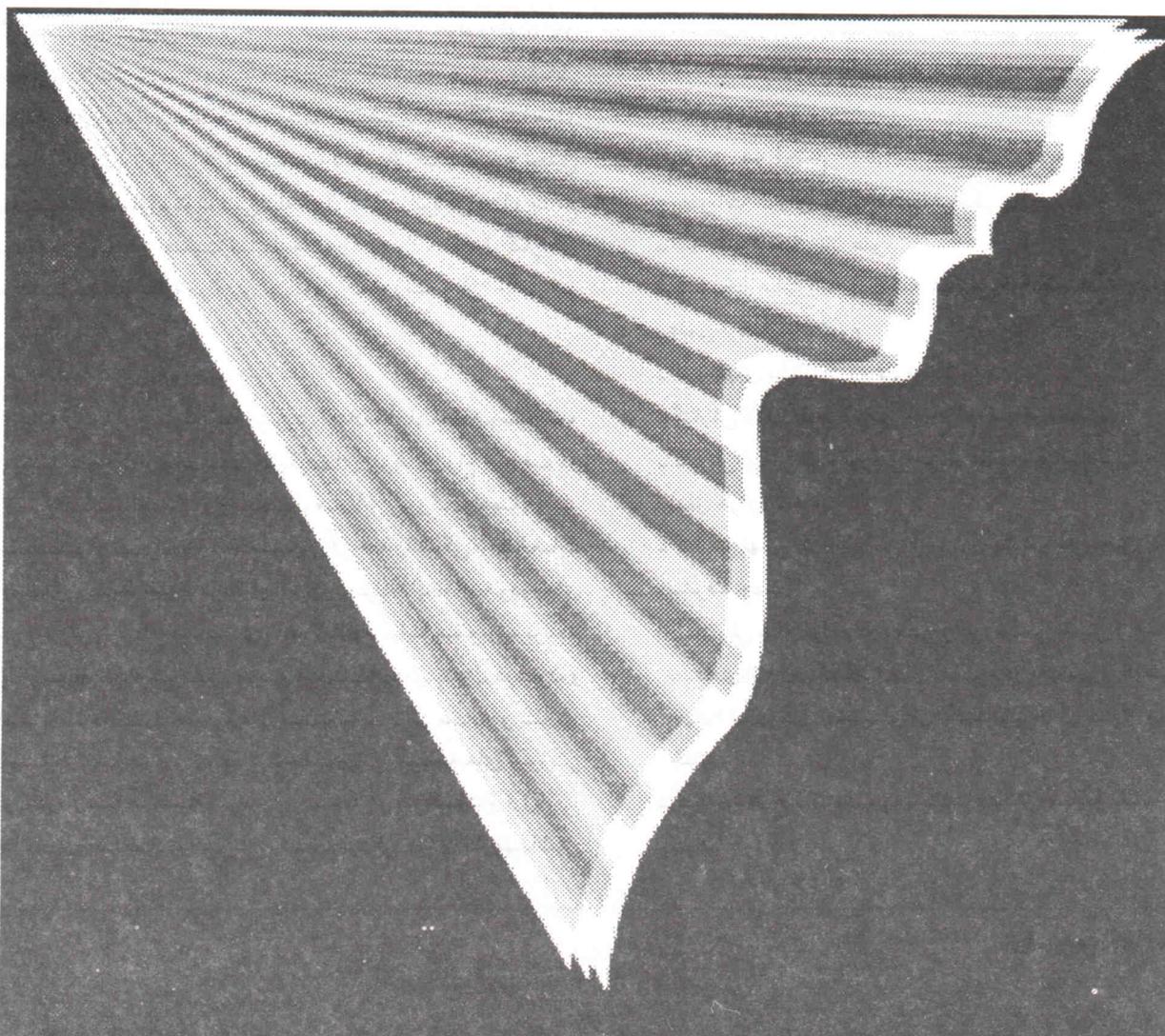
فعالیت‌های کتابخانه دانشگاه را از دو جنبه می‌توان مطرح ساخت: آموزشی و پژوهشی. کاربرد آموزشی کتابخانه مربوط به سالهای اولیه ورود به دانشگاه است که دانشجویان کتابهای مرتبط با دروس خود را از کتابخانه تهیه می‌نمایند. نقش پژوهشی کتابخانه در دانشگاه مهمتر است. دانشجویان سال آخر کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری و اعضای هیات علمی برای برگزاری سمینارها و انجام دادن طرحهای خود، کتابخانه را یکی

کتابخانه‌های دانشگاهی افزون بر جنبه‌های علمی و فرهنگی - که خصیصه عمومی تمام کتابخانه‌هاست - عامل موثری در جهت تامین نیازهای آموزشی و پژوهشی استادان و دانشجویان هستند. یافته‌های علمی در دانشگاهها مورد ارزیابی و استفاده قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، دانشگاهها در قله دانش و معرفت جامعه قرار دارند و در این میان، کتابخانه‌ها مهمترین مرکز ارتباط دانشگاه با آخرین منابع اطلاعاتی در جهان به طور گسترده و هدفمند به حساب می‌آیند.

امکانات اطلاع رسانی

در

کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی شریف

انواع منابع

مراتب مراجعه به منابع و بازیابی اطلاعات برای هر طرح پژوهشی عبارت است از:

- 1- Text books
- 2- Handbooks, and other Reference books.
- 3- These; Patents, Reports.
- 4- Proceedings of Conferences.
- 5- Journals; Periodicals.

در این فهرست از بالا به پایین منابع از نظر علمی تخصصیتر و عمیقتر می شوند به همین خاطر برای یک جست و جوی جامع بایستی ابتدا نشانی مقالات مربوطه را پیدا کرد. برای مثال،
 -Mokhtarian, F. and Mackworth, A.K. "A theory of multi- scale, curvature-based shape representation for planar curves", IEEE Trans Pattern Analysis and Machine Intelligence, 14(8),pp 789-805 (1992).

سال و شماره صفحه، شماره، جلد، نام نشریه؛ عنوان؛ اسم نویسنده

برای پیدا کردن نشانی مقالات با توجه به موضوع مورد نظر بایستی از فهرستها (Indexes) و چکیده نامه ها (Abstracts) استفاده نمود. این منابع در کتابخانه هم به صورت چاپی و هم روی دیسکهای نوری (CD) موجود هستند.

برخی از منابع چاپی (کتابی) عبارتند از:

- Engineering Index (در بخش مرجع شعبه مرکزی)

- Chemical Abstracts (در کتابخانه شیمی)

- Metals Abstracts (در کتابخانه متالورژی و مرکزی)

- Applied Mechanics (در کتابخانه مکانیک و مرکزی)

Review

- Science Citation Index (در بخش مرجع شعبه مرکزی)

(SCI)

برخی از منابع اطلاعاتی روی دیسکهای نوری نیز شامل موارد زیر

است:

- COMPENDEX

- METADEX

- SCIENCE CITATION INDEX

بخش بانکهای اطلاعاتی (دیسکهای نوری)

بخش بانکهای اطلاعاتی از شهریور ماه ۷۱ در کتابخانه مرکزی راه اندازی شده و تاکنون خدمات اطلاع رسانی را با استفاده از منابع غیر چاپی (پایگاههای کامپیوتری) به عهده داشته است. انگیزه ایجاد این بخش در واقع کمک به اعتلای پژوهشهای علمی و صنعتی دانشگاه از طریق تهیه منابع اطلاعاتی، تسریع و تسهیل در کسب اطلاعات مورد نیاز محققان، با استفاده از بانکهای اطلاعاتی است. متداولترین روش در این بخش، استفاده از دیسکهای فشرده (CD) است.

اطلاعات در این دیسکها به صورت فشرده ذخیره شده است. قطر دیسکهای نوری ۱۲ سانتیمتر و ظرفیت تقریبی هر یک ۶۰۰ مگابایت، (حدود ۳۰۰ هزار صفحه A4) بوده و دستیابی به اطلاعات آنها در کوتاهترین زمان امکانپذیر است.

برخی از دیسکهای فشرده موجود در کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف عبارتند از:

-Science Citation Index (SCI)

-Compendex Plus

-Metadex Collection

-IEEE+IEE

-NTIS

-CD-MARC

-CompactMath

-Serials Directory

-Silicon

در حال حاضر تنها با مراجعه به بخش می توان از این دیسکها استفاده کرد ولی در آینده نزدیک از طریق اتصال به شبکه، امکان دسترسی به این پایگاهها از هر ایستگاه روی شبکه و در هر نقطه از دانشگاه امکانپذیر خواهد بود.

تهیه متن کامل مقاله ها

با داشتن نشانی مقاله، برای دستیابی به متن کامل مقاله، از طریق یکی از روشهای زیر می توان اقدام کرد:

- مراجعه به فهرست مجلات موجود در دانشگاه؛

- مراجعه به فهرست مجلات ادواری کشور؛

- مراجعه به فهرست کتابهای کتابخانه و بخش نمایه، در صورتی که

در نشانی مقاله مجموعه مقالات کنفرانسها (Proceedings) ذکر شده باشد؛

با گستره وسیعی از موضوعهای علمی و مهندسی در برمی گیرد. در این پایگاه هر سال بیش از ۶۰۰ هزار رکورد جدید نمایه می شود. مشخصه منحصر به فردی که این مجموعه را از پایگاههای اطلاعاتی دیگر متمایز می سازد قابلیت دستیابی به ارجاعات مربوط به یک مرجع خاص است. فرض کنید به یک مرجع خوب و مناسب مربوط به چندین سال قبل دست یافته ایم و به طور مثال می خواهیم بینیم در یک سال بخصوص (امسال) آیا نویسنده ای از این مرجع برای مقاله خود استفاده کرده یا نه. با مراجعه به بخش Citation Index از SCI مربوط به امسال تحت عنوان نام نویسنده می توان از عنوان مقالاتی که به عنوان مرجع ذکر شده اند به سادگی مطلع شد.

مجموعه چاپی SCI شامل سه زیر مجموعه مرتبط به هم است: Source Index; Permuterm Subject Index; Citation Index

در دیسکهای CD این پایگاه اطلاعاتی با موضوع یا اسم نویسنده - همانند پایگاههای دیگر - می توان وارد شد. سپس روی هر مورد بازبایی شده می توان فهرست مراجع آن (References) و مقالات دیگری که از نظر موضوع بسیار نزدیک به مقاله مورد نظر است. (Related-records) نیز بازبایی کرد قابل ذکر است که این پایگاه فقط نشانی می دهد و چکیده مقالات در آن وارد نشده است.

وضعیت فعلی شبکه رایانه ای کتابخانه

با اتصال به شبکه دانشگاه و انتخاب فایل سرور (file server) کتابخانه به نام LIBRARY برنامۀ نوسا با دستور زیر اجرا می شود:

login> LOGIN LIBRARY/LIBUSER

به این ترتیب، روی صفحه، فهرستی از پایگاهها ظاهر می شود که می توان با انتخاب هر یک جست و جو یا بازبایی اطلاعات را در آن پایگاه انجام داد:

در حال بهره برداری	- کتابهای فارسی
	- کتابهای لاتین
	- مجلات لاتین دانشگاه
	- پایان نامه های دانشگاه (کارشناسی ارشد و دکتری)
	- مجلات ادواری کشور (لاتین)
	در آینده نزدیک نیز امکان استفاده از:
	- مواد دیداری - شنیداری (سمعی و بصری)
	- جست و جوی مقالات منتشره در جهان با استفاده از دیسکهای نوری (CDNet) امکانپذیر خواهد بود.

- در صورت لزوم مراجعه به واحد ارتباط بین کتابخانه ای (در بخش مجلات) برای سفارش مقاله مورد نظر از کتابخانه های خارج از دانشگاه و یا خارج از کشور.

معرفی پایگاههای مهم

۱- فهرست منابع علوم و مهندسی (Compendex Plus)

این پایگاه از سوی مؤسسه اطلاعات مهندسی (EI) تولید می شود و شامل طیف وسیعی از اطلاعات مهندسی و فن آوری است. این پایگاه از نظر موضوعی تمام رشته های فنی و مهندسی، فیزیک کاربردی، الکترونیک، اپتیک و دیگر موارد عمده علوم و فن آوری را پوشش می دهد.

در Compendex Plus اطلاعات مربوط و چکیده های مقالات مجله ها، گزارشهای فنی، کتابها و مقالات کنفرانس ها موجود است. این اطلاعات از حدود ۴۵۰۰ عنوان مجله و ۲۰۰۰ کنفرانس در هر سال جمع آوری و نمایه شده که حدود ۱۰ درصد این اسناد به زبانهای غیرانگلیسی است.

در کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف این مجموعه روی دیسک فشرده (CD-ROM) از سال ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۷ موجود است که شامل ۲۰۰ هزار رکورد در هر سال بوده و به صورت ۵۲ هزار و ۵۰۰ رکورد در هر سه ماه، روز آمد می شود.

۲- فهرست مقالات فلزات و مواد پلیمری (Metadex)

این پایگاه قسمتی از پایگاه شماره ۳۲ از بانک اطلاعاتی Dialog است که روی دیسک فشرده (CD) جمع آوری شده است. این پایگاه که تاکید عمده آن بر فلزات، پلیمرها و سرامیکهاست، مجموعه عظیمی از اطلاعات را از سراسر جهان گردآوری کرده است.

منابع عمده این پایگاه عبارتند از:

"Alloys Index", "Metals Abstracts Index", "Metals Abstracts"

که اطلاعات موجود در منابع مذکور از سال ۱۹۸۵ تا سال ۱۹۹۷ روی دیسک نمایه شده است. اندازه تقریبی این پایگاه ۲۴۱ هزار و ۷۰۰ رکورد است که با، ۱۰ هزار و ۵۰۰ رکورد در هر فصل روز آمد می شود.

۳- فهرست مراجع علوم (Science Citation Index)

این فهرست محصول مؤسسه اطلاعات علمی (ISI) بوده و یک مجموعه فراگیر از اطلاعات علمی است. این مجموعه ۲۳۰۰ مجله را